

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

NAGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE NA SREČANJU »SINDIKATI BREZ MEJA«

Obrežje, 30. april 2008

*Spoštovani predsednik Vlade Republike Hrvaške, gospod Ivo Sanader,
spoštovani ministrica in ministri,
spoštovana predsednica samostojnih sindikatov Hrvaške, gospa Ana Knežević,
spoštovani gospod Dušan Semolič.*

Najprej obema predsednikoma sindikatov iskrena hvala za to povabilo in predvsem za tradicijo, ki jo tukaj ustvarjate s temi medsebojnimi srečanji obeh sindikatov na meji med Slovenijo in Hrvaško. Začetek in zdaj že to tradicionalno srečanje dokazujeta, da mejni prehodi niso nujno nekaj, kar samo ločuje ljudi ampak, da je to lahko tudi kraj srečevanja. Še posebej je zelo pomembno, da se zavedamo tega, da so mejni prehodi nekaj, kar je začasno. Ko smo v Sloveniji decembra lani odpravili notranje meje z državami, ki so že v Evropski uniji, smo pomislili na to, da dvajset let nazaj še nihče ni niti sanjal o tem, da bi živeli v neki skupnosti, kjer med Slovenijo, Italijo, Avstrijo in Madžarsko enostavno ni več mejnih prehodov, ni niti carine, niti policistov, nikogar - lahko greš svobodno preko neke meje, ki je bila prej dobra desetletja precej ločevalna in precej zaprta.

Stvari v Evropi, stvari okoli nas se zelo hitro spreminjajo. Spreminjajo se na bolje. Od osamosvojitve Slovenije in tudi Hrvaške v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja, je poteklo relativno malo časa. Vendar smo šli v tem času skozi takšne spremembe na bolje, da bi jih mnogi naši predniki, ki so živeli recimo sredi prejšnjega stoletja, tem generacijam zagotovo zavidali. Seveda, pa se vsi problemi ne rešujejo čez noč.

Prvi maj je mednarodni praznik dela in simbolizira zahteve svetovnega delavstva po pravičnem tretmaju vloženega dela. Nekatere od teh zahtev, ki so nastale hkrati, ko se je začel praznovati prvi maj kot mednarodni praznik dela, so še vedno aktualne in bodo še dolgo časa aktualne. Gre namreč za stalno lovljenje ravnotežja med delom in kapitalom. Gre za stalno iskanje pravičnega načina organiziranja družbe, preko katerega bomo napredovali - preko katerega bo tisto, kar je boljše, bolj napredno, bolj odprto, bolj usmerjeno v prihodnost, doživelo večjo podporo. To prizadevanje zagotovo tudi v prihodnjih letih ne bo nikoli do konca dorečeno, kajti razmere se vedno spreminjajo. Vendar pa je pomembno, da dosegamo napredek. S tem, ko je Evropska unija na široko odprla vrata, ko je Slovenija praktično že del vsesplošnih, pa tudi notranjih okvirov Evropske unije in ko se tudi Hrvaška hitro približuje temu pomembnemu cilju, nastaja tudi na tem prostoru - na prostoru razmejitve in preko-mejnega sodelovanja - nova situacija, ki jo moramo pač upoštevati.

S takšnimi srečanji, kot je tole - in kot jih je bilo še nekaj v času teh praznikov, in kot jih bo še nekaj v prihodnjih dneh ob slovensko-hrvaški meji - nekako utrjujemo to prepričanje, da bo ta meja vse bolj prepustna, da bo to sodelovanje vse večje in da je to tudi nekaj, kar je v skupnem interesu. Zagotovo je ta del problematike najbolj pomemben za tiste, ki to mejo dnevno prehajajo. Tukaj predvsem mislim na več kot 8000 delavcev, ki prihajajo

s Hrvaške v Slovenijo vsak dan na delo. Želim vsem tistim, da bi ta evropski okvir, ki zagotavlja vsaj približno enake pogoje dela in plačila, čim prej bil tudi nekaj, kar bodo dočakali tudi v praksi.

Seveda želim predsednikoma – predsednici in predsedniku- obeh sindikatov, ki sta organizirala to srečanje, da bi bil sindikalni boj v prihodnjih letih ne samo uspešen, ko gre za te klasične zahteve, ampak da bi bil usmerjen tudi v nekaj, kar se mi zdi, da je izjemno pomembno in kar bi moral oziroma kar se vsaj občasno k tem zahtevam dodaja: ne samo pravica do dela, ne samo pravica do dostojnega plačila, predvsem bo v prihodnjih letih pomembna pravica do dostopa, do kvalitetnega znanja. To je tisto, kar bo to ravnotežje med delom in kapitalom dejansko pripeljalo do neke, lahko bi rekli, harmonične točke, ko ne bo v ospredju več dilem, s katerimi smo se srečevali v preteklosti.

Slovenija je v tej polovici leta, ko tudi predseduje Svetu Evropske unije, t.i. socialni dimenziji razvoja posvetila veliko pozornosti. Pravkar končani vrh in dogodki po vrhu Evropske unije v marcu so ponovno potrdili, da je prihodnji razvoj Evrope v ravnotežju med gospodarsko, okoljsko in socialno dimenzijo. Socialna dimenzija še nikoli doslej v dokumentih Evropske unije, ki govorijo o prihodnjem razvoju, ni doživela takih poudarkov, kot ravno to pomlad. Tudi zaradi vašega angažiranja, zaradi angažiranja evropskih sindikatov, zaradi kontaktov in dogovorov, ki smo jih dosegli na Tripartitnem socialnem vrhu, kjer so sindikati odigrali popolnoma enakopravno vlogo in kjer - vsaj takšen je moj občutek - vse bolj prihaja do prepričanja, da je edino gospodarska rast, gospodarski razvoj nek realen temelj blaginje.

Ni pa mogoče govoriti o blaginji, če teh rezultatov nismo deležni vsi oziroma, če tudi tisti, ki prispevajo k tem rezultatom v bistveni meri s svojim delom, niso pravično nagrajeni. To postaja priznana evropska paradigma. Več kot dvajset držav članic Evropske unije priznava socialni dialog kot enega od temeljnih načinov za urejanje razmer med delom in kapitalom v družbi. V vseh evropskih razvojnih dokumentih je ta pristop v zadnjih letih popolnoma uravnotežen.

Še enkrat ob koncu iskrena hvala za to iniciativo, za ta srečanja, Mislim, da so pomembna. Tudi to srečanje dokazuje, da zaradi nekaterih nerešenih problemov, ki so med državama, med Slovenijo in Hrvaško, ni potrebno, da vse ostalo stoji. Tam, kjer se razlikujemo v pogledih na določene rešitve, moramo te poglede poskušati uskladiti, iskati v konstruktivnem dialogu, podobnem kot je socialni dialog - najboljše možne kompromise. Vendar pa ta odprta vprašanja ne smejo zamegliti vsega ostalega in povzročiti to, da tam, kjer lahko delamo korake naprej, stvari stojijo. Torej, mnogo več je skupnega med Slovenijo in Hrvaško kot pa je nerešenih vprašanj. To je treba vedno imeti pred očmi. Ko gre za reševanje teh nerešenih vprašanj, mislim da velja bolj slediti temu zgledu, ki sta ga dali obe sindikalni organizaciji s takšnimi srečanji, kot pa kakšnim pozivom, ki so v drugo smer usmerjeni, v smer nesodelovanja. To seveda ne pomeni, da bodo odprti problemi skopneli, da se bodo rešili sami od sebe. Ne bodo se. Potrebno je veliko potrpežljivosti. Veliko dela, veliko naporov je potrebno vložiti v to, da bomo ta odprta vprašanja v prihodnosti zapirali.

Tisto, kar pa gre v veliko pomoč k temu, da bomo pri tem uspešni, pa je ravno ta evropski okvir. Tega ne bi smeli pozabiti. Na te točke se je potrebno koncentrirati. Slovenija, ki je že članica Evropske unije, se tega zaveda. Tudi v času, ko vodi Evropsko unijo, je širitev Evropske unije ena od naših prioritet, ko vlagamo velike napore v to, da politika odprtih vrat tudi v prihodnosti ostane ena temeljnih politik Evropske unije. Mislim, da smo tudi z zadnjimi dogovori, vsaj ko gre za vprašanje evropske perspektive regije, ki je nam blizu, uspešni.

Še enkrat hvala za vabilo, hvala za organizacijo tega srečanja. Iskrene čestitke vsem, ki čutite mednarodni praznik dela, prvi maj, tudi kot svoj praznik. To pa mislim, da smo vsi, ki živimo od lastnega dela.

Hvala lepa.